

بررسی و مقایسه وضع موجود و مطلوب عملکرد مدارس غیردولتی شهر کرج از دیدگاه اولیاء دانش آموزان رمضان جهانیان^۱، حسام الدین بلادی نژاد^۲

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی و مقایسه وضع موجود و مطلوب مدارس غیردولتی شهر کرج در ابعاد عملکرد مدیران، عملکرد معلمان، امکانات و فعالیت‌های تربیتی با روش پیمایشی اجرا شده است. جامعه آماری همه‌ی اولیای دانش آموزان مدارس وابسته به دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج (۵۵۰ نفر) و نمونه آماری تعداد ۲۲۶ نفر با روش تصادفی ساده به کمک جدول تعیین نمونه مورگان انتخاب گردیده است. ابزار جمع‌آوری اطلاعات از دوتیپ پرسشنامه محقق ساخته یکی برای بررسی وضع موجود و دیگری برای تعیین وضع مطلوب استفاده شد. روایی پرسشنامه‌ها توسط ۲۴ نفر از صاحب نظران تائید شده و پایایی آنها هم از طریق محاسبه ضریب الفای کرانباخ بررسی گردیده که اولی ۰/۸۵ و دومی ۰/۹۰ بدست آمده است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که بین وضع موجود و وضع مطلوب مدارس در زمینه عملکرد مدیریت مدارس، عملکرد معلمان، امکانات و تجهیزات مدارس و فعالیت‌های تربیتی و فوق برنامه با اطمینان ۹۹ درصد تفاوت معناداری وجود دارد.

کلید واژه‌ها: وضعیت موجود، وضعیت مطلوب، عملکرد مدیران، عملکرد معلمان، مدارس غیردولتی

پذیرش مقاله: ۱۳۹۱/۳/۲۰

دریافت مقاله: ۱۳۹۰/۱۱/۲۳

۱- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج ramezan.jahanian@yahoo.com

۲- کارشناس ارشد مدیریت آموزشی و مدیر مدرسه راهنمایی سما واحد کرج.

مقدمه

از اهداف مهم آموزش و پرورش، بهبود کیفیت عملکرد مدارس است. رشد کمی بدون توجه به تحول کیفی می‌تواند آموزش و پرورش را با بحران مواجه سازد. با وجود تلاش‌ها و زحماتی که مدیران و برنامه‌ریزان آموزش و پرورش در کسب تجارب و پیاده کردن ایده‌ها و اندیشه‌های جدید جهانی در تعلیم و تربیت جامعه متحمل شده‌اند، اما به دلیل عدم شناسایی عوامل موثر کیفی و نیازهای جدید و نیز نادیده گرفتن نقش فرآیند تحول در مدیریت و برنامه‌ریزی نتوانسته‌اند به خوبی به اهداف مورد نظر دست یابند. بهبود کیفیت در یک سازمان موجب افزایش بهره‌وری و موفقیت آن سازمان در درازمدت می‌گردد. افزایش رشد تکنولوژی و توسعه صنعتی در جهان امروز منجر به تغییر و تحولات عظیم بویژه در دوران اخیر گردیده است، این امر باعث شده وظیفه نظام آموزشی بسیار مهم و پیچیده و گسترده گردد و لذا توجه دقیق‌تر و عمیق‌تر به کیفیت آموزش و پرورش مدارس از مباحث عمده‌ای است که نظر دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت را به خود جلب نموده است (سنجری، ۱۳۸۴).

برای ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش و پرورش و ترسیم وضع مطلوب لازم است که گام‌های اساسی برداشته شود از جمله اینکه آموزش و پرورش را نه بعنوان یک نهاد مصرفی بلکه بعنوان یک نهاد سرمایه‌ای محسوب نمایند؛ اهدافی در قالب کوتاه مدت و بلند مدت از دورنمای زندگی دنیای آینده فرزندانمان بنحوی ترسیم گردد که رشد و موفقیت را در ابعاد مختلف برای آنان فراهم سازد و علاوه بر توجه به نیازهای آموزشی دانش‌آموزان که فوق العاده امری موثر و حیاتی است، ابعاد تربیتی آنان نیز پیوسته مورد توجه مریبان واقع شود بطوری که در نهایت فرآیند این گونه تعلیم و تربیت در جامعه منجر به تربیت فرزندان سالم، صالح و باهوش و توانمند و خلاق و مسئولیت‌پذیر و به عبارتی کمال یافته گردد (جوربنیان، ۱۳۸۲).

والدین تمام توان خود را به منظور پیشرفت و دستیابی به آینده درخشان فرزندان‌شان بکار می‌گیرند، لذا با حساسیت بسیار زیاد مسائل تعلیم و تربیت آنان را دنبال خواهند کرد. محیط مدرسه لازم است به گونه‌ای باشد که پاسخگوی نیازهای جسمی، شناختی، عاطفی، اخلاقی و اجتماعی دانش‌آموزان باشد. بنابراین بازخورد نظرات والدین درخصوص مسائل آموزش و پرورش می‌تواند منبع مهمی در شناخت مشکلات و نقاط قوت و ضعف و ترسیم وضع مطلوب این گونه مدارس باشد و منشا اصلی تصمیم‌گیری‌های صحیح و برنامه‌ریزی‌های مناسب مسئولین و

دست‌اندرکاران در پیشبرد اهداف آموزشی و تربیتی مدارس قرار گیرد، بنابراین استفاده از نظرات اولیای دانش‌آموزان در تعیین وضع موجود و وضع مطلوب عملکرد مدارس ضرورت تحقیق در این زمینه را نشان می‌دهد.

معرفی یک مدرسه استاندارد یا آرمانی و مطلوب، که پاسخگوی تمامی نیازهای فراگیران یک جامعه باشد کار ساده‌ای نیست، چرا که ممکن است مدرسه‌ای فرضاً در بعد آموزشی بسیار موفق عمل کرده بطوری که شاهد پیشرفت چشمگیری از فعالیت‌های آن باشیم اما در ابعاد معنوی و اخلاقی دچار ضعف‌های فاحش و غیر قابل جبرانی باشد. به عبارتی دیگر می‌توان گفت که معرفی یک آموزشگاه استاندارد و مطلوب در کشور که تمامی مولفه‌های علمی، آموزشی، تربیتی و سازمانی یک نظام تعلیم و تربیت متکامل و مطلوب به خوبی در آن رعایت شده باشد، کار دشواری است (به نقل از صمد پور، ۱۳۷۶).

ایمانی (۱۳۸۶) ویژگی‌های مدرسه مطلوب و موفق را چنین توصیف می‌کند:

- فضای مدرسه: فضای مدرسه برای بچه‌ها دلپذیر، دلچسب و نشاط آور باشد، بنابراین با کاشتن گل و گیاه و درخت و اقدام برای زیباسازی مدرسه می‌توان محیطی نشاط آور ایجاد کرد. فضای مدرسه باید بدون سروصدا و مزاحمت باشد، چرا که سروصداها از جمله صداهای تردد اتومبیل مخمل یادگیری دانش‌آموزان است.

- مدیریت مطلوب: اگر مدیریت اثر بخش بر مدرسه حاکم باشد می‌تواند کارائی آنرا به حداکثر برساند، اگر روابط انسانی اثر بخش میان کارکنان مدرسه باشد این امر دانش‌آموزان را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد.

- پیشرفت تحصیلی: از دیگر ویژگی‌های مدرسه مطلوب، دستیابی دانش‌آموزان به پیشرفت علمی بوده بطوری که احساس کنند که می‌توانند مدارج بالا را به خوبی طی کرده و به اخلاق و تربیت نیکو آراسته شوند.

- احساس رضایت‌مندی: اگر می‌خواهیم شاهد فرار دانش‌آموزان نباشیم، باید مدرسه را به لحاظ فیزیکی، روابط انسانی، معلم، محتوای آموزشی و اهداف آموزشی در حد مطلوب حفظ کنیم تا دانش‌آموزان احساس رضایت کنند، در این صورت است که اعتماد به نفس، عزت نفس، خودپنداری مثبت در دانش‌آموزان تقویت شده و آنان می‌توانند به سلامت اخلاقی و کمالات معنوی و بهداشت روانی و جسمانی نایل شوند.

یکی دیگر از کسانی که که الگوی مدرسه استاندارد و مطلوب را معرفی کرده «لاوری»^۱ است. الگوی لاوری شامل ۱۱ عنصر است که برای هر عنصر نیز شاخص‌هایی منظور شده که مدیر می‌تواند براساس آن مدرسه را از نظر استاندارد بودن ارزیابی کند (به نقل از آقازاده، ۱۳۸۳).

✓ اطلاعات: منظور اطلاعاتی است که مدرسه همراه با نوع خدماتی که ارائه می‌دهد معرفی می‌کند.

✓ اعتبار: منظور عرضه خدمات مورد توافق، در زمان مقرر است.

✓ قابلیت و صحت: دانش و توانایی و مهارت کارکنان مدرسه برای ارائه خدمات مناسب.

✓ دستیابی اثر بخش: دستیابی اولیای دانش آموزان، به اطلاعات و پاسخ سئوال‌ها یا درخواست‌های مورد نیاز.

✓ جبران اثربخش: اگر خطایی رخ دهد یا اولیای دانش آموزان خدمات ناقصی از کاربر دریافت دارند، امکان جبران خطا و کاستی وجود داشته باشد.

✓ مسایل ملموس: منظور نمود عینی یا فیزیکی خدمات است.

✓ پاسخگویی: منظور نظارت بر علاقه و توانایی کارکنان برای تدارک خدمات به صورت معقول و خلاقانه است.

✓ بیمه و ایمنی: بر حذر بودن از خطر و آسیب‌ها و داشتن بیمه.

✓ همدلی: سطح خاصی از اقدامات، مربوط به گوش دادن و شرح مسائل یکایک کاربران.

✓ انتخاب و فعالیت: منظور توانایی کاربران در اثرگذاری در نوع و سطح خدمات تدارک دیده شده است.

✓ موقعیت کاربر: میزان توجه و احترام به مراجعه کننده مورد تایید قرار می‌گیرد.

علم مدیریت در حکم یک حوزه مدرن از معرفت بشری از مجموع عوامل موثر بر موفقیت سازمان، بر نقش مدیران و رهبران بسیار تاکید دارد. در این میان، متخصصان مدیریت آموزشی به علت ماهیت انسانی سازمان مدارس، جایگاه مدیر را واجد اثرگذاری می‌دانند و معتقدند که مدارس، جایگاه‌های بسیار خوب برای آزمایش، ارزشیابی و نقد تئوری‌های مدیریتی هستند که شاید نتوان آن‌ها را به خوبی در سایر سازمان‌ها مورد بررسی و سنجش قرار داد. به زعم این

¹ - Lavery

متفکران، اگر چه نمی‌توان نقش سایر دست‌اندرکاران نظام آموزشی را نادیده گرفت اما توانمندی‌های مدیران مدارس کارکردی بنیادی داشته و تاثیر عملکرد آنان در مدرسه غیر قابل انکار است (لزوت^۱، ۱۹۹۴؛ سرجیووانی^۲، ۱۹۹۸؛ هلینگر و هیگ^۳، ۲۰۰۰؛ واترز، مارزانو و مکنوتی^۴، ۲۰۰۳).

منتصری (۱۳۷۳) در پژوهش خود با عنوان «بررسی نظرات اولیای دانش‌آموزان مدارس غیرانتفاعی وابسته به دانشگاه آزاد اسلامی در مورد عملکرد مدیریت، معلمان، مربیان و امکانات و تجهیزات و فعالیت‌های فوق برنامه»، نشان داد که اولیاء از عملکرد معلمان و مربیان نسبت به سایر موارد رضایت بیشتری دارند.

خالقیان (۱۳۷۳) در تحقیقی با عنوان «مقایسه نظرات مدیران و دبیران درباره ویژگی‌های مطلوب مدیران مدارس»، با هدف بررسی ویژگی‌های علمی، رفتاری، فردی، شخصی، اداری، رسمی، اعتقادی و اخلاقی مدیران نشان داد که بین نظرات مدیران و دبیران درباره ویژگی‌های مطلوب مدیران مدارس متوسطه اختلاف نظر وجود دارد و این تفاوت نظر درباره همه ویژگی‌های مذکور یعنی علمی، رفتاری، فردی، اداری و رسمی، اعتقادی و اخلاقی مورد تایید قرار گرفت.

عباسی (۱۳۷۵) در تحقیق خود با عنوان «مقایسه وضعیت موجود و وضعیت مطلوب نقش نظارت و راهنمایی مدیران در مدارس ابتدایی»، یکی از مهمترین نقش‌های مدیران یعنی نظارت و راهنمایی را در دو وضعیت موجود و مطلوب از نظر معلمان مورد مقایسه قرار داد. نتایج آزمون^۱، برای بررسی تفاوت میانگین وضع موجود و وضع مطلوب نشان داد که این دو وضعیت اختلاف معنی‌داری با یکدیگر دارند.

بهنر (۱۳۷۹) در پژوهش خود با عنوان «مقایسه دیدگاه اولیا و دانش‌آموزان مدارس دولتی با غیر انتفاعی نسبت به عملکرد آن مدارس»، نشان داد که بین دیدگاه اولیا و فعالیت‌های فوق برنامه و نیز تجهیزات آموزشی و عملکرد مدیران تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

سنجری (۱۳۸۴) در پژوهشی تحت عنوان «بررسی و مقایسه کیفیت آموزشی و پرورشی دبیرستان‌های غیرانتفاعی با دولتی» هفت محور عملکرد مدیران، عملکرد دبیران، میزان امکانات،

^۱.Lezotte

^۲. Sergiovanni

^۳. Hallinger and Heck

^۴. Waters, Marzano & McNulty

امور آموزشی، بهداشتی، مشاوره و امور پرورشی را مورد بررسی قرار داد. نتایج تحقیق نشان داد که عملکرد مدیران و دبیران در دبیرستان‌های غیر دولتی با دولتی متفاوت است. مدیران و دبیران دبیرستان‌های غیرانتفاعی عملکرد بهتری در زمینه کیفیت آموزشی داشته است. ویلیامز^۱ م (۱۹۹۳) در پژوهش خود در مورد مدرسه فعال، مشارکت نهادهای آموزشی محلی را، در فرآیند بهبود کیفیت و نیز تعیین اهداف و معیارهای موفقیت مدارس، بسیار موثر می‌داند. رونی^۲ و همکاران (۲۰۰۷) در بررسی عملکرد مدارس نشان دادند که میان محیط سالم سازمانی و اثربخشی معلمان با نحوه عملکرد مدیر رابطه‌ای مستقیم وجود دارد. مورفی و دتنو^۳ (۲۰۰۳) در بررسی چگونگی بهبود بخشیدن به فضای مدارس، نشان دادند که موفقیت اصلاحات پیشنهادی مدیران برای بهبود بخشیدن به فضای سالم سازمانی مدارس منوط به برقراری رابطه مشارکت جویانه میان او با معلمان است. گرون^۴ (۲۰۰۳) در تحقیقات خویش نشان داد که اتخاذ راهبردهای مشارکت جویانه مدیر سبب تقویت عملکرد فردی و گروهی معلمان می‌شود و مدیران به مثابه رهبران آموزشی، فضای سالم سازمانی را برای مدرسه تدارک می‌بینند. افزون بر این، مطالعات و پژوهش‌های گوناگون نشان داده‌اند که سلامت سازمانی متغیر تاثیر گذار بر بسیاری از ابعاد و وجوه نظام آموزشی است. به عنوان مثال، این پژوهش‌ها رابطه خطی میان سلامت سازمانی و عملکرد مدیر را با موفقیت تحصیلی فراگیران تایید نموده‌اند (هوی^۵، تارتر^۶ و کوت کمپ^۷، ۱۹۹۱؛ هوی و هنوم^۸، ۱۹۹۷؛ هوی و تارتر، ۱۹۹۷؛ هوی و سابو^۹، ۱۹۹۸؛ گادارد^{۱۰}، سویتلند^{۱۱} و هوی، ۲۰۰۰).

¹ - M. Williams

² . Roney

³ . Murphy and Datnow

⁴ Gronn

⁵ . Hoy

⁶ . Tarter

⁷ . Kottkamp

⁸ . Hannum

⁹ Sabo

¹⁰ . Gadard

¹¹ . Sweetland

باتوجه به آنچه گفته شد، این پژوهش با هدف بررسی و مقایسه وضع موجود و مطلوب مدارس غیردولتی در ابعاد عملکرد مدیران، عملکرد معلمان، امکانات و فعالیت‌های تربیتی اجرا شده است. در همین راستا فرضیات پژوهش عبارت است از:

فرضیه اول: بین وضع موجود و مطلوب عملکرد مدیریت مدارس غیردولتی کرج تفاوت وجود دارد.

فرضیه دوم: بین وضع موجود و مطلوب عملکرد معلمان مدارس غیردولتی شهر کرج تفاوت وجود دارد.

فرضیه سوم: بین وضع موجود و مطلوب عملکرد امکانات و تجهیزات مدارس غیردولتی شهر کرج تفاوت وجود دارد.

فرضیه چهارم: بین وضع موجود و مطلوب برنامه‌های تربیتی و فوق برنامه مدارس غیردولتی شهر کرج تفاوت وجود دارد.

روش

این پژوهش با هدف بررسی و مقایسه وضع موجود و مطلوب مدارس غیردولتی شهر کرج در ابعاد عملکرد مدیران، معلمان، امکانات و فعالیت‌های تربیتی از دیدگاه اولیا دانش‌آموزان با روش توصیفی از نوع پیمایشی اجرا شد. جامعه آماری کلیه اولیاء دانش‌آموزان مدارس وابسته به دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج (۵۵۰ نفر) و نمونه آماری تعداد ۲۲۶ نفر با روش تصادفی ساده به کمک جدول تعیین نمونه مورگان انتخاب گردید. ابزار جمع‌آوری اطلاعات دوتیپ پرسشنامه محقق ساخته یکی برای بررسی وضع موجود و دیگری برای تعیین وضع مطلوب می‌باشد. روایی محتوی پرسشنامه‌ها توسط ۲۴ نفر از صاحب نظران تأیید و پایایی آن‌ها هم از طریق محاسبه ضریب آلفای کراباخ بررسی که اولی ۰/۸۵ و دومی ۰/۹۰ بدست آمد. پرسشنامه دارای ۵۵ گویه چهارگزینه‌ای با استفاده از مقیاس لیکرت بوده است.

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی به منظور برآورد فراوانی، درصد فراوانی، درصد فراوانی تراکمی، میانگین، واریانس و دربخش آمار استنباطی به منظور مقایسه نظرات آزمودنی‌ها درمورد وضع موجود و مطلوب از آزمون t وابسته استفاده شده است.

یافته‌ها

فرضیه اول: بین وضع موجود و مطلوب عملکرد مدیریت مدارس غیردولتی کرج تفاوت وجود دارد.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار داده‌های مربوط به تفاوت وضع موجود و مطلوب عملکرد مدیریت مدارس

عملکرد مدیریت	تعداد	میانگین	خطای انحراف معیار	انحراف معیار
وضعیت موجود	۱۹۸	۲/۵۶۵۷	۰/۰۶۴۸۱	۰/۹۱۱۹۷
وضعیت مطلوب	۱۹۸	۴/۱۲۶۳	۰/۰۸۷۵۰	۱/۲۳۱۲۵

جدول ۲. نتایج آزمون t وابسته مرتبط به تفاوت وضع موجود و مطلوب عملکرد مدیریت مدارس

عملکرد مدیریت	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	T	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	احتمال معنی‌داری
در وضعیت موجود و مطلوب	۱/۵۶۰۶۱	۱۹۷	۱۴/۵۱۷	۰/۱۰۷۵۰	۱/۵۱۲۶۸	۰/۰۰۰

داده‌های جدول شماره ۲ نشان می‌دهد که با استفاده از آزمون T زوجی (وابسته) در سطح خطای ۰/۰۵ به مقایسه وضعیت موجود و مطلوب عملکرد مدیریت مدارس شهر کرج از دیدگاه اولیای دانش آموزان پرداخته شده است.

از آنجا که $p = ۰/۰۰۰ > ۰/۰۵$ بدست آمده، لذا فرض صفر رد می‌شود و به بیانی دیگر می‌توان نتیجه گرفت که با اطمینان ۰/۹۵ فرض تحقیق پذیرفته می‌شود. به عبارتی دیگر با اطمینان ۹۵ درصد بین وضع موجود و مطلوب عملکرد مدیریت مدارس تفاوت معناداری وجود دارد.

فرضیه دوم: بین وضع موجود و مطلوب عملکرد معلمان مدارس غیردولتی شهر کرج تفاوت وجود دارد.

جدول ۳. میانگین و انحراف معیار داده‌های مربوط به تفاوت وضع موجود و مطلوب عملکرد معلمان مدارس

عملکرد معلمان	تعداد	میانگین	خطای انحراف معیار	انحراف معیار
در وضعیت موجود	۱۹۷	۳/۱۵۷۴	۰/۰۷۰۲۵	۰/۹۸۶۰۷
در وضعیت مطلوب	۱۹۷	۳/۵۵۸۴	۰/۰۷۳۰۶	۱/۰۲۵۵۰

جدول ۴. نتایج آزمون t وابسته مربوط به تفاوت وضع موجود و مطلوب عملکرد معلمان مدارس

عملکرد معلمان	تفاوت میانگین‌ها	احتمال معنی‌داری	درجه آزادی	T	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	تفاوت میانگین‌ها	احتمال معنی‌داری
در وضعیت موجود و مطلوب	۰/۴۰۱۰۲	۰/۰۰۰	۱۹۶	۳/۹۲۴	۰/۱۰۲۲۰	۱/۴۳۴۴۹	۰/۴۰۱۰۲	۰/۰۰۰

داده‌های جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که با استفاده از آزمون T زوجی (وابسته)، در سطح خطای ۰/۰۵ به مقایسه وضعیت فعلی و مطلوب عملکرد معلمان مدارس کرج از دیدگاه اولیای دانش‌آموزان پرداخته شد.

از آنجا که $p = 0/000 > 0/05$ بدست آمده، لذا فرض صفر رد می‌شود و می‌توان نتیجه گرفت که با اطمینان ۰/۹۵ فرض تحقیق پذیرفته می‌شود به عبارتی دیگر با اطمینان ۹۵ درصد بین وضع موجود و مطلوب عملکرد معلمان مدارس تفاوت معناداری وجود دارد.

فرضیه سوم: بین وضع موجود و مطلوب عملکرد امکانات و تجهیزات مدارس غیردولتی شهر کرج تفاوت وجود دارد.

جدول ۵. میانگین و انحراف معیار داده‌های مربوط به تفاوت وضع موجود و مطلوب امکانات و تجهیزات مدارس

انحراف معیار	خطای انحراف معیار	میانگین	تعداد	امکانات
۰/۹۳۸۶۷	۰/۰۶۷۰۵	۲/۹۶۹۴	۱۹۶	امکانات موجود
۱/۰۱۵۲۶	۰/۰۷۲۵۲	۳/۴۹۴۹	۱۹۶	امکانات مطلوب

جدول ۶. نتایج آزمون t وابسته مربوط به تفاوت وضع موجود و مطلوب امکانات و تجهیزات مدارس

احتمال معنی‌داری	انحراف معیار	خطای معیار میانگین	T	درجه آزادی	تفاوت میانگین‌ها	امکانات
۰/۰۰۰	۱/۴۳۰۲۱	۰/۱۰۲۱۶	-۵/۱۴۴	۱۹۵	-۰/۵۲۵۵۱	در وضعیت موجود و مطلوب

داده‌های جدول شماره ۶ نشان می‌دهد که با استفاده از آزمون T زوجی (وابسته) در سطح خطای ۰/۰۵ به مقایسه وضعیت موجود و مطلوب امکانات و تجهیزات مدارس شهر کرج از دیدگاه اولیای دانش‌آموزان پرداخته شد از آنجا که $p = 0/000 > 0/05$ بدست آمده، لذا فرض صفر رد می‌شود. می‌توان نتیجه گرفت با احتمال ۰/۹۵ فرض تحقیق پذیرفته می‌شود به عبارتی دیگر، با اطمینان ۹۵ درصد بین وضع موجود و مطلوب امکانات و تجهیزات مدارس تفاوت معناداری وجود دارد.

فرضیه چهارم: بین وضع موجود و مطلوب برنامه‌های تربیتی و فوق برنامه مدارس غیردولتی شهر کرج تفاوت وجود دارد.

جدول ۷. میانگین و انحراف معیار داده‌های مربوط به تفاوت وضع موجود و مطلوب برنامه‌های تربیتی و فوق برنامه

برنامه تربیتی	تعداد	میانگین	خطای انحراف معیار	انحراف معیار
در وضعیت موجود	۱۹۸	۳/۴۵۴۵	۰/۰۷۵۹۶	۱/۰۶۸۹۲
در وضعیت مطلوب	198	۳/۱۵۱۵	۰/۰۷۱۸۷	۱/۰۱۱۲۴

جدول ۸. نتایج آزمون t وابسته مربوط به تفاوت وضع موجود و مطلوب برنامه‌های تربیتی و فوق برنامه

برنامه تربیتی	تفاوت میانگین‌ها	درجه آزادی	T	خطای معیار میانگین	انحراف معیار	احتمال معنی‌داری
در وضعیت موجود و مطلوب	۰/۳۰۳۰۳	۱۹۷	۲/۹۷۱	۰/۱۰۲۰۰	۱/۴۳۵۲۷	۰/۰۰۳

داده‌های جدول شماره ۸ نشان می‌دهد که با استفاده از آزمون T زوجی (وابسته) در سطح خطای ۰/۰۵ به مقایسه وضعیت موجود و مطلوب فعالیت‌های تربیتی و فوق برنامه مدارس شهر کرج از دیدگاه اولیای دانش آموزان پرداخته شد از آنجا که $p = ۰/۰۰۳ < ۰/۰۵$ بدست آمده ، لذا فرض صفر رد می‌شود. می‌توان نتیجه گرفت که با اطمینان ۰/۹۵ فرض تحقیق پذیرفته می‌شود، به عبارتی دیگر با اطمینان ۹۵ درصد بین وضع موجود و مطلوب فعالیت‌های تربیتی و فوق برنامه مدارس تفاوت معناداری وجود دارد .

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که:

- ✓ بین وضع موجود عملکرد مدیریت مدارس غیردولتی شهر کرج با وضع مطلوب آن تفاوت معنی‌داری وجود دارد.
- ✓ بین وضع موجود عملکرد معلمان مدارس غیردولتی شهر کرج با وضع مطلوب آن تفاوت معنی‌داری وجود دارد.
- ✓ بین وضع موجود امکانات مدارس غیردولتی شهر کرج با وضع مطلوب آن تفاوت معنی‌داری وجود دارد.
- ✓ بین وضع موجود فعالیت‌های تربیتی و فوق برنامه مدارس غیردولتی شهر کرج با وضع مطلوب آن تفاوت معنی‌داری وجود دارد.
- مقایسه نتایج فوق بایافته‌های پژوهش‌های قبلی به شرح زیر نشان می‌دهد که بین آن‌ها نسبتاً همخوانی وجود دارد.

عباسی (۱۳۷۵) نشان داد، بین وضعیت موجود و مطلوب نظارت و راهنمایی در مدارس تفاوت معنی‌داری وجود دارد. خالقیان (۱۳۷۳) در مقایسه نظرات مدیران و دبیران درباره ویژگی‌های مطلوب مدیران مدارس، با هدف بررسی ویژگی‌های علمی، رفتاری، فردی، شخصی، اداری، رسمی، اعتقادی و اخلاقی مدیران نشان داد که بین نظرات مدیران و دبیران درباره ویژگی‌های مطلوب مدیران مدارس تفاوت معناداری وجود دارد. بهفر (۱۳۷۹) که نشان داد که بین دیدگاه اولیا و فعالیتهای فوق برنامه و نیز تجهیزات آموزشی و عملکرد مدیران مدارس دولتی و غیردولتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. سنجری (۱۳۸۴) هم نشان داد که بین عملکرد مدیران و دبیران در دبیرستان‌های غیر دولتی با دولتی تفاوت معناداری وجود دارد.

همچنین پژوهشگران دیگری در مورد بهبود عملکرد مدارس در جهت دستیابی به وضع مطلوب از جمله ویلیامز (۱۹۹۳) که مشارکت نهادهای آموزشی محلی را، در فرآیند بهبود کیفیت عملکرد مدارس بسیار موثر می‌داند. رونی و همکاران (۲۰۰۷) در بررسی عملکرد مدارس نشان دادند که میان محیط سالم سازمانی و اثربخشی معلمان با نحوه عملکرد مدیر رابطه‌ای مستقیم وجود دارد. مورفی و دتو (۲۰۰۳) نشان دادند که بهبود بخشیدن به عملکرد مدارس منوط به برقراری رابطه مشارکت جویانه میان او با معلمان است. گرون (۲۰۰۳) هم در تحقیقات خود نشان داد که اتخاذ راهبردهای مشارکت جویانه مدیر سبب تقویت عملکرد فردی و گروهی معلمان می‌شود و مدیران به مثابه رهبران آموزشی، فضای سالم سازمانی را برای مدرسه تدارک می‌بینند.

با عنایت به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد مدیران آموزشی ضمن بررسی وضع موجود مدارس، تلاش نمایند تا استانداردها و عملکردهای مطلوب مدارس را در ابعاد مختلف شناسایی و به منظور دستیابی به وضع مطلوب برنامه‌ریزی نمایند. در این راستا سالم‌سازی محیط مدرسه، برقراری روابط انسانی در محیط آموزشی، جلب مشارکت منابع انسانی به ویژه معلمان از جمله راهبردهایی است که به منظور بهبود کیفیت عملکرد مدارس، پیشنهاد می‌شود.

منابع

آقا زاده، محرم. (۱۳۸۳) نگاهی به شاخص‌های مدرسه استاندارد، **مجله رشد مدیریت مدرسه**، سال دوم، شماره ۹

ایمانی، محسن (۱۳۸۶) ویژگی‌های مدرسه مطلوب و موفق، **ماهنامه آموزشی - تربیتی پیوند**، شماره

- بهفر، نازیلا (۱۳۷۹) مقایسه دیدگاه اولیای دانش آموزان مدارس دولتی با غیرانتفاعی نسبت به عملکرد آن مدارس. تهران: شورای تحقیقات سازمان آموزش و پرورش شهر تهران
- جورینیان، محمد (۱۳۸۲) مقایسه نظرات اولیای دانش آموزان در زمینه عملکرد مدارس راهنمایی استان مازندران. پایان نامه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- خالقیان، بلال (۱۳۷۳) مقایسه نظرات مدیران و دبیران درباره ویژگی‌های مطلوب مدیران مدارس متوسطه تهران. پایان نامه. دانشکده روان شناسی علامه طباطبایی
- سنجری، پروین. (۱۳۸۴) بررسی و مقایسه کیفیت آموزش و پرورش دبیرستان‌های غیرانتفاعی با دولتی شهر اصفهان. پایان نامه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان
- صمدپور، فریده. (۱۳۷۶) بررسی نظرات والدین دانش آموزان دبیرستان‌های دخترانه غیرانتفاعی و دولتی منطقه ۳ آموزش و پرورش تهران نسبت به وضعیت آموزشی، شورای تحقیقات سازمان آموزش و پرورش شهر تهران.
- عباسی، اسداله. (۱۳۷۵) مقایسه وضعیت موجود و مطلوب نقش نظارت و راهنمایی مدیران در مدارس ابتدایی، کازرون ازدیدگاه معلمان، پایان نامه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز
- Gronn, p (2003). **The new work of educational leaders: Changing leadership practice in an era of school reform**. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Hallinger, P and Heck, R (2000). **Exploring the principal's contribution to school effectiveness 1980-1995** Washington DC: Institute for Educational Leadership.
- Hoy, W. K & Hannum, J. W (1997). Middle school climate: An empirical assessment of organizational health and student achievement. **Educational Administration Quarterly**, 33(3): 290-311.
- Hoy, W, & Sabo, D (1998). **Quality middle schools: Open and healthy**. Thousand Oaks, CA: Corwin press.
- Hoy, W. K, Tarter, C. J, & Kottkamp, R. B (1991). **Open school/healthy schools: Measuring organizational climate**. Newbury park, CA: Sage.
- Hoy, W. K., & Tarter, C.J (1997). **The road to open and healthy school: A handbook of change**.(middle and secondary school education). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Lezotte, L.W (1994). The nexus of instructional leadership and effective schools, **the school Administrator**, 51(6): 20-23.
- Murphy, J, & Datnow, A (2003). **Leadership lessons from comprehensive school reforms**. Thousand Oaks, CA: Corwin press.

- Roney, K. Coleman,H and Schlichting, K. A (2007). Linking the Organizational Health of Middle Grades School to Student Achievement, **NASSP Bulletin**, 91 (4): 289-321.
- Sergiovanni, T. J (1998). Leadership as pedagogy, capital development and school effectiveness, International. **Journal of Leadership in Education**, 1 (1): 37-47.
- Waters, T. Marzano, R. J & McNulty, B (2003). **Balanced Leadership: What 30 years of research tells us about the effect of leadership on student achievement**. Aurora, CO: Mid-continent Research for Education and Learning.
- Williams , m (1993) . The achieving school, **managing Service Quality**, vol .3.1ss; 1, pp. 395-398

